

ПРО ЯК АЛЬТЕРНАТИВНЕ ДЖЕРЕЛО ЗАЛУЧЕННЯ КОШТІВ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТАРТАПІВ

Л. М. Закревська, канд. екон. наук

Національний університет харчових технологій

В сучасному мінливому ринковому середовищі велике значення набувають новітні розробки. Для їх комерціалізації автори бізнес-ідей використовують різні способи залучення фінансових ресурсів. Одним із них є первинна публічна пропозиція акцій (Initial Public Offering). IPO є пропозицією, яку компанія робить всім зацікавленим інвесторам. Таким чином, основною метою проведення IPO є отримання так званого стартового капіталу або прибутку, отриманого засновниками акціонерних товариств у вигляді різниці між сумою від продажу випущених акцій і капіталом, дійсно вкладеним ними в акціонерне підприємство.

Технічно IPO – це простий спосіб зібрати гроші від мільйонів звичайних людей. Завдяки IPO компанія може відразу ж продати багато акцій на фондовому ринку і будь-хто може їх купити [1]. Власникам компанії не потрібно індивідуально звертатися до інвесторів і просити кошти. Крім того, всі співзасновники і інвестори після IPO зможуть перетворити або продати свої акції, відповідно збільшити свою частку або отримати готівку.

Проте існує ряд перепон, які стримують розвиток IPO в Україні. Для потрапляння на біржу компанії повинні пройти процедуру лістингу, тобто потрапити в список паперів допущених до торгів на цій біржі. Зазвичай, на сайті біржі можна ознайомитися з вимогами, які вона пред'являє компаніям, що бажають розміститися саме на цьому майданчику. Чим більше біржа, тим вищі вимоги пред'являються до емітентів. Часто котирувальні списки діляться на розділи, де великі надійні компанії потрапляють в один список, а молоді, перспективні – в інший. Це необхідно для того, щоб продемонструвати інвесторам глобальні відмінності в надійності компаній.

Ще одним елементом підготовки IPO є road show. Власники компанії і менеджмент в короткий термін повинні провести максимальну кількість виступів перед потенційними інвесторами з метою продемонструвати їм всі перспективи інвестування капіталу в акції своєї компанії.

Успішне залучення коштів за допомогою IPO можливе завдяки:

- попередньому плануванню;
- встановленню реалістичного графіка робіт;
- забезпеченню процесу первинного розміщення акцій за допомогою внутрішніх ресурсів;
- формуванню команди, з якою комфортно виконувати складну роботу;
- підтримці позитивної продуктивності в ході всього періоду виконання робіт за графіком.

Незважаючи на це, у світовій практиці є приклади провального виходу на IPO. Так, ціна акції технологічної компанії Square, заснованої одним з творців Twitter Джеком Дорсі, при публічному розміщенні акцій була нижчою, ніж при останньому раунді інвестування [2]. Дана ситуація стала наслідком або завищеної ринкової вартості акцій корпорації, або недобросовісної конкуренції.

Натомість, існують компанії, що мають представництва в Україні і успішно нарощують свої фінансові можливості завдяки IPO. Наприклад, за результатами досліджень Yahoo Finance привабливою для інвесторів є компанія Uber [3]. Фінансові аналітики сходяться на думці, що успішність корпорації пов'язана не тільки з широкою географією своєї діяльності (наприклад, Lyft фокусує свою увагу виключно на Північній Америці), а й з її масштабуванням. Спектр послуг компанії включає і доставку їжі, і розробку автомобілів з автоматичним управлінням, і концепцію літаючих таксі.

Таким чином, незважаючи на особливості і порядок залучення коштів за допомогою IPO, це джерело фінансування є перспективним і альтернативним для реалізації стартапів.

Довгострокові капіталовкладення в український бізнес необхідні для стабільного зростання економіки та підвищення інвестиційного іміджу країни.

При цьому ринок первинного розміщення стане одним з нових і перспективних способів інвестування як національного, так і іноземного капіталу.

Література

1. IPO компаній — можливості і перспективи. Центр біржових технологій. URL: <https://cbt.center/ua/ipo-kompanij-mozhlivosti-i-perspektivi/> (дата звернення: 28.10.2019).

2. Бондаренко А. Зачем стартапу IPO после того, что стряслось со Square. Ain. URL: <https://ain.ua/2015/11/23/pochemu-ipo-stanovitsya-novym-daunraundom-dlya-kompanij/> (дата звернення: 29.10.2019).

3. Подборка: самые успешные IPO последних лет. URL: <https://vc.ru/trade/65977-podborka-samye-uspeshnye-ipo-poslednih-let> (дата звернення: 29.10.2019).